

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zicky Nándor grófnak 1895. márc. 6-án

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Tanácskozások.

Mindig nagyjelentőségű és horderejében nagyfontosságú midőn Magyarország püspöki kara tanácsba gyűl össze. Nagyfontosságúak e tanácskozmányok különösen az újabb időkben, midőn az apostoli utódoknak nemcsak egyház-kormányzati, hanem az újabb viszonyok által teremtett egyházpólitikai kérdésekkel is kell foglalkozniok. Nehéz idők járnak egyházunkra s ami fenyegető vést rejt az idők sötét méhe, azt előrelátó bölcseséggel kell elhárítani. Mi lesz a vég? . . . ez a jövő titka: de a magyar katolikusság szeme aggódó figyelemmel kíséri a főpásztorok tanácskozmányait, s jogosult várakozással néz a január 29-iki tanácskozmányok elé.

Az utóbbi évek életbevágó tárgyai közt nem utolsó jelentőségű az, mely a mostani tanácskozmányok főpontját képezi. Ez a kath. autonomia.

Nem vághatunk a dolgok menete elé: nem mondhatunk ítéletet az autonomia ügyében mindaddig, míg az apostoli utódok szava el nem hangzott. Erre nincs jogunk. Az egyház egyszerű harcosai vagyunk, kik várják a vezérek szavát s ha hallottuk, küzdelemben megyünk minden hatalmassággal szemben.

Nem előzzük meg tehát a tanács-

kozmányok menetét, hogy üszköt dobjunk a minden pillanatban telobbanni kész anyag közé. Elég nehéz a kérdés maga. Vihar közeledik, melynek hallatszik már távoli mennydörgése, s villámai máris cikáznak. Vajjon a püspöki tanácskozmány elhárítja-e a közeledő vihart?

Adja Isten, hogy úgy legyen.

Van azonban az autonómián kívül más fontos tárgya is a püspöki tanácskozmánynak. Ilyen a jubileumi szent évnek méltó megünneplése, mely egybeesik a magyar katolicizmus kilencszázados emlékünnepevel. A bíboros hercegprímás által kinevezett bizottság, melynek feladata volt a jubileum ügyében tervezet készíteni, különböző javaslatokat terjesztett a püspöki kar elé. Ezen javaslatok vonatkoznak a zarándoklatokra Rómába, Mária-Czellbe, Szent István emlékének nagyobb fényvel való megünneplésére, emléktárgyak kiállítására stb. Az egész programnak azonban ez csak egyik pontját képezi; ez különösen hivatva van arra, hogy a reánk nézve annyira nevezetes százados fordulót emlékezetessé tegye. Meg kell ünnepeelnünk ezt úgy, hogy a mai nemzedék szívében maradandó hatást keltsen és e hatás át-származzék a hagyományok útján az utókorra is, hogy őket az egyház iránt való ragaszkodásban és szeretetben megerősítse. Magyarországnak meg kell mu-

tatnia a nagyvilág előtt, hogy bár közéletében a korszellem gyászlovagjai elhintették az átkosmagot, kormányzatában beette magát a szabadkőműves eszmék roszdája, maga a nép mégis megújítja vallástételét, s nemcsak megerősíti a kath. egyházhoz való ragaszkodást, hanem lelkeben fogadást is tesz arra, hogy minden törekvéseivel, a jövő nemzedéknek nevelésével előkészíti a romboló eszmék bukását és az egyház győzedelmét.

Szívükből óhajtanók, hogy a püspöki kar foglalkozzék a tervezett kath. irói és hírlapirói kongresszussal. Bármelyiknek nagyobb hatályval való működését lehetetlennek tartjuk a püspöki kar részvétele és erkölcsi támogatása nélkül.

A kath. sajtó legerősebb, majdnem kizárólagosan fegyvere a katolicizmusnak. És mégis azt látjuk, hogy az elmék nem fogták meg fel a kath. sajtó horderejét, még mindig nem áll az oly nagyfokú pártfogásban és támogatásban, mint kellene lennie. Pedig kath. sajtó nélkül legjobb törekvéseink éle is eltompul és hatástalanná lesz szemben az ellenfél hatalmas sajtó organumaival, melyeknek révén egy nap alatt elterjeszti romboló eszméit a haza legtávolabbi határáig. Ez ellen nincs más fegyverünk, mint a kath. sajtó. Óhajtvá nézünk tehát a püspöki tanácskozmányok elé, hogy onnét induljon ki iniciatívája a kath. sajtó támogatá-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Az iskolatársak.

Írta: Kincs István.

Hol vagytok ifjú korom szép ábrándjai?! — sóhajtott föl Szunyogh Tamás a sarokban, miután egy teli poharat lecselakedett a torkán. Fölköszöntöttek. Abból az alkalmából köszöntöttek föl, hogy huszonöt év óta szolgálja már az államot az adóhivatalban. Nyolczszáz pengő fizetésig már fölvitte, mint ellenőr tehetséges, derék, becsületes ember. A bort nem igen bírja, persze nem is igen kerül rá, ebben a kutya drága világban. S lám most, hogy kicsit mélyebben tekint a potyabor kedvéért a pohár tenekére, most szokása ellenére, kikel egyszer az élet, nevezetesen az ő életének komisz balsorsa ellen.

A különben rideg ember beszédessé válik egyszerre.

— Mikor én maturust tettem, a főigazgató tártva fejeztette a száját. Ugy beszéltem, mint egy táltos. A kik hallgattak, azt jóslták, országos hírű ember válik belőlem.

Álmomban talán én is elhittem, csakhog-

az élet más, mint az álom. Harminecz és néhányan tettünk érettségít s országos hírű ember csak egyből vállott: a legnagyobbik számárból, kinek én instruktora voltam. Nem mondom meg a nevét: miniszter lett belőle, még árthatna szegény ősz fejemenek.

— Miniszter az iskolatársam? — szörnyűküdött el Szunyogh Tamás egyik szomszédja — hát miért nem megy el hozzá? Hogy a kakas csipje meg! csak nekem volna miniszter társam! Pénzügyigazgatóság alul nem is adnám.

— Adná bizony olcsóbban is, őcsém — csitította az ellenőr heves pajtását.

— Én?! — méltatlankodott a másik.

— Igenis, hogy maga.

— Nem én! Kutya meg a macska! Ha miniszter volna az iskolatársam . . .

— No hát tudja meg, hogy az iskolatársakkal éppen nem szabad henczegni.

— De ha miniszter az egyik!

— Azzal is megjárhatja, mint megjártam én. Ha kíváncsi rá, elmondom.

Hogyne lett volna kíváncsi rá. A többi is hegyezte fülét. Szunyogh pedig elkezdte:

— No hát tisztelt uraim, az élet sok mindenne megtanítja az embert. Először azt hittem, hogy gyerekjáték lesz fölripülni a Parnasszus-

tetejére, hanem hát az élet megtanított rá, hogy a reményekből és ábrándokból szőtt szárnyak nem igen bírják meg a testet, grádics kell a Parnasszushoz, csak éppen úgy, mintha valaki a padlásra akar hágni, azt a grádicsot pedig valakinek tartania is kell.

Nekem pedig nem tartotta senki. Le is bukenczezttem róla mindig, mielőtt még a feléig fölértem volna. Mennyi mindent próbáltam! Beiratkoztam az egyetemre. Koplaltam, vesződtem, míg mások mulattak s a a végén mégse volt annyim, miből a könyveket s a tandíjat előteremthettem volna. Lemondtam reményeim egy részéről s kerestem hivatalt. Kaptam is, de lát az a csillagok hónapja vágyó lelkemet ki nem elégítette. Kapkodtam mindenhez, hanem itt is megszurte egy-egy tövis, ott is a falba vágtam a fejemet. Az esztendők pedig multak. Megtörtént, Isten tudja, hogy miként, a legbülsőbb iskolatársam miniszter lett s én még mindig semmi sem voltam.

Eszembe jutott, hátha én is úgy tennék, mint mások tesznek: pártfogóra bízám az elővességet. Eleinte szabódtam tőle, büszkeségem föláradt, hanem az a büszkeség is beadta a derekát a sok megpróbáltatás között, mint a kert virága, mikor az őszi dér megcsipí. Elha-

Mai lapunk 6 oldal.

sának, mely egész fontosságában állítja oda a kath. sajtót a közönség elé, s föl-hívja reá figyelmét.

Nekünk azért még sem kell múzeum.

(***) A múzeumok, régiség- és könyvtárak országos főfelügyelősége azt jelentette Wlassics Gyula kultuszminiszternek, hogy a vidéki múzeumok ügyében nagy élénkség állott be az utóbbi években. A becsületes kultuszminiszter hitelt adott a jelentésnek. Miért is ne adott volna? Hisz a főfelügyelőség első sorban arra irányította működését, hogy a létező intézmények természetéről, jelentőségéről szerezzen tájékozást... A legtöbb vidéki régiségtárt és múzeumot meg is tekintették és személyes tapasztalataik nyomán készítették és adták be a jelentést... És mégis... Az egész jelentés egy nagy hazugság — a jó kultuszminiszter pedig egyszerűen felült neki. Mindez onnét van, mert a főfelügyelőség nem jött Székesfejervárra, nem szerzett személyes tapasztalatokat régiségtárunk állapotáról. A főfelügyelőség kifejezett bennünket. Ez nagy hiba volt; megbocsáthatatlan hiba. Miért? Furcsa kérdés... Ha a főfelügyelőség eljön Székesfejervárra is, hogy személyesen tapasztalja meg régiségtárunk kulturális befolyását a közművelődésre — úgy egyszerűen — de megnyult orral mentek volna haza és jelentették volna a kultuszminiszternek, hogy Székesfejervár kivül esik a kulturális zónán és ha a kis Szegszárd múzeumát tekintetbe nem veszik, egy nem érdemes a vidéki múzeumokról szót ejteni. De most a főfelügyelőség kifejezett bennünket, hozzánk nem jött el, tehát virágzó-nak tüntette fel a vidéki múzeumok ügyét s belegratta Wlassicsot, ki az 1900-ik esztendőre

távozott, hogy irok a miniszternek; személyesen persze rösteltem elmenni hozzá. Ha van benne csöppnyi böcsületérzés, majd tudja, mi kötelessége a tanítványnak, volt instruktorával szemben. Egy nagy biztosítási társasághoz akartam bejutni könyvelőnek. Ott pedig a miniszter ha csak fölnyitja a száját, nyert ügyem van mindjárt. Eddig már valami főkönyvelő féle lehetnék öt-hat ezer forint fizetéssel.

Pedig hát nem vagyok az. Balsorsom akadályozott meg benne azzal, hogy pillanatnyi szerencsét hozott az utamba.

Megnyertem a lutrit. Soha életemben nem játszottam s egyszer az ördög rávitt, hogy tegyek pár hatost a lutrira. Tettem, no és nyertem. Hatszáz forintot olvastak le a markomba egy summában.

Szívem repesett örömben. Pedig öröömöm még kicsit korai volt.

A potyapénznek valami különös vonzereje lehet, mert egyszerre tegező barátom akadt: körülreplestek, mint a dongók a mézet. Mind azzal állott elő:

— Ej! haj! eresszünk szélnek egy-egy komisz bankót. Olesón jutottunk hozzá ugysis.

Mit tehettem? megtettem a kedvüket.

Jöttek azután idegenek. Az első berohan hozzám, megölel, hogy beleroppan a bordám s azzal kérdi:

— Édes kedves Tamásom, jaj be boldog vagyok, hogy valahára viszontláthatlak.

Kérdeztem tőle, kihez legyen szerencsém? S ő megütközve felelt:

— Hát már meg sem ismeresz? Nem ismer-

százezer koronát vett fel a vidéki múzeumok fejlesztésére és támogatására. Ebből mi nem kapunk semmit; de nem is kell...

Magyar-Ovár kap 800 koronát; Pozsony 600-at; Szeged 600-at; Keszthelyi Balaton múzeum 400-at; Szegszárd 1000-at; Temesvár 600-at; a tiszafüredi régiségtár 400-at; Turóc-sz.-Márton 600-at; Zombor 600-at stb. Minekünk nem kell semmi, mi nem közművelődünk... Még az kellene... hunczotnak kell a közművelődés — nem nekünk! Mi közművelődünk soárékon és zsurokon — a paraszt meg úgy is csikarást kap a közművelődéstől. Minek hát minekünk a régiségtári múzeum?... Talán azért, hogy elhasznált fogkefét, nagyjaink fejlelőcsizmáit, anyáink krinolinjait tönkjük bele? Hát akkor a tándler czéh miből él? Viselt holmikat mi oda szoktuk adni a tándlernak és nem a múzeumiak; amink van, az meg mind új és divatos. Más régiségek után meg ásson a vakand. Ha bolondjába pénzt találunk a föld mélyében, azt zsebre vágjuk, vagy megcsináltatjuk zszusznak, ilyent aztán hord nálunk minden második ember. Ami régiségünk van — bár hallomás után kitesz néhány szobára valót, sőt értékes holmi is akad köztük a régi jó világból — annak helyét sem tudjuk jóformán. Mondják, hogy a szeminárium adott helyet e régiségeknek; jól tette — csak őrizze továbbra is, mert ha hozzá juthatunk, bizon elemeljük belőle ami értékes. Egy halljuk, hogy ki is kezdtek már; elemelték egyik királyunk koponyáját asztaldisznek. Ha pedig királyaink csontja nem szent előttünk — akkor a többi lim-lomot nyugodt kedélyvel széthordhatjuk. — De mindennek daczára nekünk nem kell múzeum. Minek is? Ha felmegyünk Pestre, ott látunk még medvét is a múzeumban; minek hát provincián néhány királyi korona, régi kormány pálcza, kard, köröntyü kedvéért múzeumot emelni? Még utóbb tanulnánk is valamit az

red régi iskolatársadat, kívül annyi időn keresztül vontad annak idején az igát?

Ráhagytam végre csupa böcsületből is, hogy ismerem. Pedig hát Isten látja lelkeket. Vagy talán annyira megváltozott? Utóvégre az is lehet.

Beszéltünk először az esős időről, komisz világról s a világban való nehéz boldogulásról. Időközben besötétedett, meghozták a vacsorát, iskolatársam megosztotta szivesen, amim volt, még éjjelre is vendégemül maradt. Másnap azután emondott valami siralmas históriát s azzal végezte, hogy én vagyok már csak egyetlen reménye, vagy kölcsönzők neki száz forintot, vagy öngyilkossá kell lennie.

Megszántam s bármi nagy is volt az a summa, abban a tudatban, hogy egy életet mentek meg vele, fölálloztam. Azzal azután iskolatársam nagy hálálkodás közben odább állott.

Másnap megint egy iskolatársam került meg. Nem láttam életemben, nevére sem emlékeztem. Hanem hát el kellett hinnem, hogy iskolatársam, mert oly lelkesen emlékezett vissza a régmúlt időkre. Panaszkodni is jól tudott. Szidta a koldus világnak még koldusabb ragyogóját s a végén kérve kért mindenre, a mi szent előttem, ne tagadjak meg kétszáz forintnyi kölcsönt tőle. Házasodni készül s egy hónap múlva, ha az asszony pénz hoz a házhoz, hát kamatos-tól fizeti vissza.

Zavarba jöttem. A nyert hatszáz pöngőből alig volt már kétszáz. Ha odaadom neki, tisztára koldus vagyok. Bocsánatot kértem tőle, de nem tehetem, mert nincs annyi pénzem.

ésök e hátrahagyott néma tárgyaiból... Valamit, amit hazaszeretnek nevezünk — ragaszkodást e véráztatott földhöz, tiszteletet az ösök iránt; tanulhatnánk rajongó lelkesedést azoknak példájából, kik éltek-haltak e szegény, de drága hazáért, kiknek emléke megdobogtatja a szívet s kiknek ereklyéit mi mégis ládába pakolva adjuk át a penésznek.

De azért nekünk még sem kell múzeum!

A szövetkezetek ellenségei.

(x) A képviselőház pénzügyi bizottsága e héten tárgyalta a pénzügyi költségvetést s ott a többi érdekes nyilatkozat között volt egy, a mely a miniszterhez szólván, ezeket mondta: *van egy áramlat, a mely odairányul, hogy bizonyos megyékben a szövetkezetek korlátlan italkimérsi engedélyekben részesüljenek, a mi csak a mások jogos érdekeinek sérelmeivel történhetnék.*

Ezeket a megörökítésre méltó szavakat mondotta Komjáthy Béla, Kossuth-párti függetlenségi képviselő, a képviselőház egyik leg-öblösebb szónoka, a függetlenségi párt egyik oszlopa, nagy hazafi, a szabadság, egyenlőség szent elveinek egyik leggyakorlottabb hirdetője szóval.

Jól tudjuk, hogy a függetlenségi pártnak egy jó, azaz hogy nem jó — inkább csak nagyobb része csupán jelszavakból élőködik, nagyokat mond, a szivárvány ragyogó színeiben tündöklő szappanbuborékokat fú, tudván, hogy van még gyengeszívü ember, a ki az ilyenekben gyönyörködni tud, a mely szappanbuborékok a mily szép színeket játszanak, ép oly üresen s ép oly hirtelen pattannak szét. Jól tudjuk, hogy ezek az urak és nem urak azok, a kik bérbevették maguknak a hazafiságot, mindenkit, a

Iskolatársam egyet gondolkodott, megvakarta fületövést s azután megadással mondta:

— Végtelesen sajnálom, de hát hogy üresen ne menjek, segíts ki száz forinttal.

— Elég lesz talán ötven is? — vakmerős-ködtem alább liczitalni, miután láttam, hogy alkudozni is lehet.

— Add ide, barátom, nem bánom — hagyta rá az iskolatárs — ne mondhasa senki, hogy smuczig vagyok.

Elvitte az ötven forintot s az nap még azt hallottam, hogy két ur iszonyu mulatást cselekedett meg a korcsmában. Az én pénzemem mulattak el.

Megharagudtam. S mikor másnap megint egy új iskolatársam jelentkezett és éppen belefogott böbeszedü fejtegetéseibe, kereken azt kérdeztem tőle:

— Talán szolgálhatok valamivel?

— Apropos, hát igen nagy bajban vagyok. Ötven forintra volna szükségem, épen kerek ötven forintra.

— Öt vagy semmi — szoltam én.

Eleinte alkudozott, hanem a végén elfogadta. Azt hittem rossz kedve lesz, pedig füttyörészve nyargalt végig az utcán. Egyenesen a korcsmába tartott.

Elfogott a méreg. Föltettem magamban, ha még egy iskolatársam jelentkezik, azt úgy kidobom az ajtón, hogy a lába sem éri a földet. Mégis csak alávalóság a becsületes embert így lóvá tenni.

S mintha összebeszéltek volna, ugyanaz nad

ki velük nem egy alapra áll, hazaárulónak, vagy legalább is a haza ellenségének tartanak. Jól tudjuk, hogy ezek azok, a kik a nagy *Kossuth* nevét czégernek tüzték ki, kereskedést iznek vele, a nagyobb haszon kedvéért paktálnak, ha kell akár a liberális kormánypárttal, ha kell akár az ördöggel magával is. S ezek az urak aztán azok, a kik, mikor arról van szó, hogy a nép nyomorúságában föleszmél s kézt kézbe töve szövetezik, hogy a végromlás elől meneküljön ezek az urak azok, a kik akkor feljajdulnak, hogy a miniszter meg ne engedje valamiképen, hogy a szövetezettek önmagukon segíthessenek, mert hiszen akkor mások jogos érdekei fognak szenvedni.

Kik azok a mások?

A felső vidék pióczái, a kik egyes községek körmek közé kaptak s azokat koldusokká, földönfutókká tették, hogy most tömegesen mennek más hazát keresni, mert itt a haza nem gondoskodik róluk, odaveti őket, a gyámoltalanságot kiszípolozóik körmei közé. Kiknek az érdekeit sérthetné az, ha a szövetezettek korlátlan italmérési engedélyhez jutnának? Senkiét másét, csak a zsidó keresztesokét. Mert ha a föld népe apró-cseprő dolgait bevásárolván, ott a szövetezeti bolt mellett megkaphatná azt a pohárka italt, bizonyára nem keresné föl a zsidó keresztesost se a boltjáért, se az italáért.

Jogos érdekek fognak kárt szenvedni. Tehát csak annak a zsidó keresztesostnak legyen joga bort, avagy pálinkát mérni, csak az a szatócs árulhatja a maga gyufája, meg borsá, lisztje mellett a maga lélekölő pálinkáját, a keresztény szövetezetteknek ne legyen szabad italt árulni? Hát az ő pénztük az italmérési engedélyért nem épen olyan, mint a szövetezetteké, vagy a szövetezettek nem épen ugy megfizeti a fogyasztási és egyéb adókat, mint hárki más?

Ugyebár quod licet Jovi, non licet bovi?!

este megint beállított valaki. Valóságos jött-ment ember formája volt, kielt areczsal, henczegő modorral.

Azzal köszöntött be:

— No Tamás, hadd üdvözöljelek annyi év után.

Gyanakodva mértem végig az én emberemet.

— Nos? hát meg sem ismeresz? Megváltottam ugy-e, mióta az iskolából utnak eresztettek? Persze a gondok, az országos gondok.

Fölfortyantam. Tessék! a komisz mindjárt a gondokon kezd, annak a vége pedig szentül egy „pajtás segits” lesz. Segitsen neki a hóhér. Mikor kezével felém jött, hogy parolázzon velem, nem jutott hamar okosabb dolog az eszembe, minthogy két ezüst forintot csuszassak a markába s azzal utána tettem:

— Most pedig tisztuljon az ur, mert nekem sürgős dolgom van.

— De Tamás! — hebegte a másik majd engem, majd azt a két pengőt nézegetve.

— Semmi Tamás, ajánlom magamat. Tigris, eredj az utból!

— És komolyan beszélsz? — jutott szóhoz iskolatársam.

— Komolyan-e? vagy talán kocsist hívassak?

— Azt ugyan kár volna tenned, megyek én magam is. No hanem, hogy egy Szunyogh Tamás megbolonduljon! — álomban sem hiszem, ha nem látom.

— Megbolondult az öregapja! — tipródtam

Vagy talán fél attól Komjáthy ur, hogy az Engelek, meg egyéb borgyártó czégek jogos érdekei fognak csorbát szenvedni, mert ha a nép látni fogja, hogy a szövetezettek neki tisztességes italt ad, a mi nem mérgezi meg se testét, se lelkét, sohá világleletében nem fog még oda szagolni sem az Engelek borának, meg a spirítusból gyártott, vitriollal megpatkolt pálinkának.

Tehát ez a baja Komjáthy urnak.

És hozzá még mivel takarózik. Azt mondja, hogy a korlátlan italmérési engedély a szövetezetteknek keresztesoké degradálja. Az ilyenekre mondta Krisztus, hogy farizusok. Az ilyeneknek mondotta: „olyanok vagytok, mint a fehérre meszelt koporsó, mely kívül ékes ugyan, de belül telve vagyon utálatosságokkal.

Ezek azok, a kik teleszájjal beszélnek a függetlenségről, az egyenlőségről s mikor a nép, a földhözragadt rabszolganép függetleníteni akarja magát azoktól, a kik testét, lelkét rabszolgává tették, akkor a miniszterhez futnak segítségért. Ezek hirdetik az egyenlőséget, de csak addig, míg az „mások” jogos érdekeinek sérelmével nem történik.

Kiknek a képviselője Komjáthy ur? A magyar népé-e, vagy pedig a Galicziából ideszakadt idegenké, a kik emezt kitarják a saját tűzhelye mellől.

Mások minden igazságos eszközt megmozgatnak, hogy a szorongatott magyar népnek oltalmat nyújtsanak, a függetlenségi párt színpad tagja pedig csirájában akarja elfojtani a segélyre szoruló gyengeséget.

Nagyon jó ezt tudnunk. Nagyon jó lesz ha a magyar nép tudomást szerez az ő jó akaróiról. Különösen most a választás előtt lesz ez szükséges, hogy legalább tudhassa, kit küld képviselőül az országháza, olyant-e, a ki a magyar népet tartja, vagy pedig az idegennek akarja leszedni a tejfölt.

dühömben — fusson, különben veszedelem lesz iziben.

A puska után kaptam.

És ő futott. Még a két forintomat is a markába felejtette. No de ismerem már a gazembereket. Ha száz forintot kérnek, kettővel is megelégszenek. Ezt hát kifizettem. A milyen milyen büszkén jött, három százon alul nem is adta volna s lám most milyen örömmel viszi a két forintot.

Csak kerüljön meg még egy, azt ötven vassal fogom kifizetni. Hej csak most nyerném meg a lutrit, mindjárt okosabban kezelném azt a pénzt. No de talán bejuttok a biztosító társasághoz, lesz ott annyi fizetésem, hogy minden évben felér három lutrinnyeréssel. Csak a miniszter mozdassa kiesít a fülét.

És mozgatta. Ugyanaznap kaptam tőle levelet, helyben volt földva: rajt a postabélyegen is. Azt írja:

„Kidobtam, köszönöm, bolondot nem protezsálhatok. Két forintod mellékelve, az Isten megáldjon.”

(Odamentem a falhoz s kezdtem hozzáverni a fejemet. Igazat mondott a miniszter — bolond voltam, nagy bolond.

Iskolatársaim vették el az eszemet. Ha azok ninesnek, akkor ma nem mint komisz ellenör, hanem talán, mint valami bankdirektor jubilálhatok. No de kocsintunk egyet az áldóját!

Kocsintottak és a bornemissza Szunyogh Tamás fenéki üritette poharát.

UJDONSÁGOK.

— A Fejérmegyei Naplót szentel Debreczeni Gyula könyvnyomdájában (Iskola-utca 4. sz.) nyomatjuk. — Mo befejeztük át a kiadóhivatalt is, tehát szentel az előfizetésre és a hirdetésre vonatkozó leveleket, utalványokat, vagy egyéb, a kiadóhivatalt illető megkereséseket, reklamációkat ide kérjük czimezni.

— Kinevezés. A király *Chapó* Gyula kir. aljárásbíró-t a székesfejvári kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki. Az új törvényszéki bíró tiszteletére barátai ma este bankettet rendeznek a Magyar Királyban.

— Új doktor. *Bruza* Gyula pénzügyigazgatási számtiszt a mai napon az államtudományok doktorává avatottat fel.

— Szigorubb lesz az érettségi vizsgálat. A közoktatásügyi miniszter valamennyi felső kereskedelmi iskolára nézve elrendelte, hogy az érettségi előtt a felső (III.) osztályban vizsgálatot kell tartani s csak azokat a tanulókat szabad érettségire bocsátani, a kik ezt az osztályt sikerrel bevégezték. Néhány év óta az volt ugyanis a szokás, hogy a III. osztály elvégzése nélkül is minden tanuló érettségire jelentkezhetett. A kultuszminiszter most megfogja szüntetni ezt, a mi által bizonyára emelkedik a kereskedelmi érettségi vizsgálatok színvonala is.

— Új nemes. *Rozsnyó* Henrik bicskei földbirtokosnak a Vörös kereszt-egylet érdekében tett fáradozásaiért a király a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

— A hazai ipar pártolása s a hírlapi sajtó.

Különösen a magyar sajtó terén erős agitáció folyik a hazai ipar pártolásának és iparnak kivált a bécsi iparcikknek beözönlése ellen való megvédele tárgyában. Mindenesetre kívánatos, hogy a magyar sajtó által kiadott jelszó ne legyen kiáltó szó a pusztában, sőt inkább a közönség által felkarolt, annak mintegy vérvé váló és erőteljes cselekvés által támogatott jelszavává legyen. Hogy a sajtó akciója minél komolyabban tétessék és így a közönség hitelét annál inkább megnyerje, megkívánók, ha a magyar sajtó maga ne csak szóval, de cselekvéssel is jó példával járna elől abban a nem éppen szűk keretben, a mely rendelkezésére áll. Mert mit ér az, hogy a lap belső oldalain lelkesítő cikkeket találunk a honi ipar felkarolásáról, ha a hírlapiró felhívások cikkeket ereszt meg „a bécsi selejtes árubeözönlése, betolakodása ellen,” addig hirdetvényeink nagy része bécsi hirdetvényekből telik ki, hirdetési, nyilttéri, sőt „X” betűvel ellátott, vagy ezt is elhagyó újdonsági rovataiban legújabbán már a lap margóin is maga válik a magyart elnyomó osztrák spezialiter bécsi ipar terjesztőjévé és előmozdítójává. Ez nem komoly állapot, vagy így a közönséget meggyőzni nem lehet, egy szájból egyszerre hídeget is melegeit is fújni bajosan lehet. Mind sürűbben hangoztatják ugyanis a *hírtelési bélyeg megszüntetésének szükségét*. Mielőtt a hirdetési díjak megszüntetésének kérdése aktualissá tétetnék, talán jó lenne a kiadókat annak dilemmájára elé állítani, hogy a honi ipart a bécsi árak beözönlése ellenében a bécsi hirdetések és fizetett reklámok bojkottálásával egyidejűleg pártolják. E hazafias elhatározások jutalmát képezheti azután a nagy summákra rugó hirdetési illeték megszüntetése. Engedjük hát el a hirdetési bélyeget, de kívánjuk érte a hazafias állásfoglalás egyenértékét, mely egyuttal a sajtó

Színházi műsor.

Vasárnap délután: **Görög rabszolga.**
este: **Ezter és Hámán.**

Hétfő: **A bolond.**

Kedd: **Színházi képtelenségek** (Sz. Nagy)

Imre jutalomjátéka.

Szerda: **Három feleség** (uj.)

Csütörtök: **Két ember tragédiája** (uj.)

Péntek: **Egyiptom gyöngye.**

Szombat: **Kuruczfurfang** (uj.)

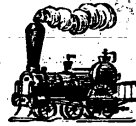
Irodalom.

— **Előfizetési felhívás Bodnár Zsigmondnak**
„A népfajok sorsa és más kérdések“ című munkájára. Ha volt valaha gondolkodó, a ki egységben tudta felfogni az ember vallási, erkölcsi, bölcsészeti, jogi, politikai, nyelvi, irodalmi, művészeti, társadalmi és családi, és közgazdasági életét: elmondhatni, hogy senki sem multa felül Bodnár Zsigmondot. Mindazon kérdéseket, melyek évezredek óta izgatták és izgatják neműnkét. értelmesen megmagyarázva találja nála az olvasó. Theologus és bölcsész, moralista és politikus, jogász és publicista, író és költő, esztétikus és művész, sociológus és nemzetgazda hasznossal forgathatja az ő művét. Minden művelt ember segédkönyve lehet, mely felvilágosítja és biztosan vezérli az eszmék világában. Az emberiség gondolkodói rendszeren koruk vagy a közeli jövő szempontjából fejtegetik az erkölcsi, esztétikai, értelmi és közgazdasági kérdéseket, meg-támadják ellenfeleiket, czáfoltgatják elődjöket és bizonyítgatják saját igazukat, hogy néhány évvel utóbb egy újabb nemzedék majd ellenük forduljon hazánkfíttat nem érheti ily csalódás, mert ritka egyszerűséggel tárja fel a múltat, megmagyarázza a jelent és némi világot derít a jövő homályba is. Művének az emeli becsét, hogy egységben látja a lelki élet jelenségeit. A legtávolabbi eső tüneményekben is megtalálja a rokonyonásokat. Egy általános kulcsesal nyitja

meg az emberi szív és ész zárait, a múltban és jelenben. Mindezt oly egyszerűen tudja tenni, hogy minden művelt ember fáradság nélkül, sőt élvezettel olvashatja, kivált most, a század alkonyán és az ujjak hajnalán, mikor bomladozik eddigi érzésünk, gondolkodásunk; mikor minden lépten egy-egy új erkölcsi, vallási, jogi, politikai, irodalmi, lyrai, drámai, epikai, művészeti, társadalmi és családi, agrárius és merkantil problema foglalkoztatja az elméket: mindnyájunknak szüksége van egy oly vezető, egységes gondolkodásu szellemre, mint a minő Bodnár Zsigmond, kinek újabb művét mintegy tízenöt nagyíves kötetben adjuk a tisztelt közönségnek. — ára 3 korona. A munkát 1900-ik évi február elején bérmertve küldjük szét, de hogy magunkat tájékozhassuk, kérjük a t. közönséget, karolja fel kiadványunkat és mentől előbb rendelje meg a kitímő tudós és gondolkodó művét. Az előfizetési összeget a *Pátria irodalmi és nyomdai részvénytársaság* címére tessék küldeni. Lehet azonban utólagos fizetés mellett is megrendelni a munkát. Budapest, 1900. évi január 1-én. *A Pátria* irodalmi és nyomdai rtársaság, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

— **Pillangó.** Ez a lap, a mely magas színvonalon álló tartalmával, gyönyörű képeivel oly hamar kivívta a közönség elismerését, immár a harmadik évfolyamába lépett. Az új esztendővel is — annak ígérkezik, a mi eddig volt: ostromozója a társadalom felszégeinek, de e téren is kirekesztve mindazt, a mi a jó izlést sérthetné. Ez évben még jobb és szebb lesz, mint a múlt században. Több új rovata támadt, köztük a színház, mely tele van kellemes aprósággal az aktuális heti vers stb. Képe magas művészi fokon állanak és szövege a legjobb magyar humoristák tollából kerül ki. — És e gyönyörű lapnak hámulatosan olcsó ára van: egész évre nyolcz korona, negyedévre két korona. A Pillangó, melynek kiadóhivatala ingyen küld mutatványszámokat azoknak, a kik megakarják rendelni, Budapest, VI., Hajós-utca 23. szám alatt van.

Felölös szerkesztő: Chay Antal.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. október 1-től.

Budapest ind.	Székesfejérvár érk.	N.Kanizsa ind.	Kanizsa érk.
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.	1.40 d. u.
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.	11.57 d. e.
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.	8.05 este.
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este.	6.32 este.	8.40 este.
Gyors v. 8.00 este.	9.17 este.	9.22 este.	12.07 éjjel
Szem. v. 9.25 este.	11.33 este.	11.33 este.	3.52 éjjel
Nagy-Kanizsa ind.	Székesfejérvár érk.	Budapest ind.	Kanizsa érk.
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.	6.23 reg.
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.	9.53 reg.
Szem. v.		7.05 reg.	8.58 reg.
Szem. v.	9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.
Szem. v.	2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este-8.33 este
Gyors v.	5.03 este	7.48 este	7.58 este 8.20 este

HIRDETÉSEK
felvételnek
kiadóhivatalunkban
jutányos áron
(Iskola-utca 4. sz.)

DEBRECZENYI GYULA könyvnyomdája

— Székesfehérvár, Iskola-utca 4. sz. —

A „Fejérmegyei Napló“ kiadóhivatala.

— Mindennemű nyomtatványok pontos és kifogástalan elkészítése. —

M i n d e n
a „Fejérmegyei Naplót“ illető előfizetési és
hirdetési díjak ide intézendők.